

**Η Ανώτατη τεχνική Παιδεία στη δεκαετία του '80.
Οι νέες θεσμικές συνθήκες θεμέλιο για την ουσιαστικοποίηση της συμβολής της
στην ανάπτυξη*
1984**

1. Ιδεολογικές βάσεις και πλαίσιο της αλλαγής στα Πανεπιστήμια στην Ελλάδα

Βασικός άξονας της πολιτικής που ακολουθείται απ' την Κυβέρνηση της Αλλαγής, που πρόκυψε απ' τις εκλογές του Οκτωβρίου του 1981, είναι, ότι η Παιδεία είναι κοινωνικό αγαθό και δικαίωμα κάθε πολίτη, αλλά και υποχρέωση της Πολιτείας. Κυρίαρχη επιλογή των κοινωνικών δυνάμεων που βρίσκονται σήμερα στην εξουσία, είναι ότι η δημοκρατική Παιδεία πρέπει να συμβάλλει στην κατεύθυνση ολόπλευρης αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και των φυσικών πόρων της χώρας μας, σε μια διαδικασία εθνικά ανεξάρτητης, σύμμετρης κι αυτοδύναμης οικονομικής, κοινωνικής, τεχνολογικής και πολιτιστικής ανάπτυξης με δημοκρατικό προγραμματισμό, συμμετοχή, αποκέντρωση, κοινωνικοποίηση κι αυτοδιαχείριση.

Γι' αυτό η Παιδεία αντικειμενικά αποτελεί θεμέλιο της Κοινωνικής Αλλαγής. Έτσι το ενδιαφέρον της πολιτείας κεντρώθηκε στα νιάτα μας, αλλά και σε κάθε εργαζόμενο που αποτελούν αντικειμενικά τους πρωταγωνιστές των κοινωνικών εξελίξεων, με πρώτο στόχο την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών προσπέλασης στη μόρφωση, πάντα με ανοιχτές, αντικειμενικές κι αξιοκρατικές διαδικασίες, σε κάθε γωνιά της πατρίδας μας, και οποτεδήποτε θα το επιθυμήσουν, ή θα αισθανθούν ώριμοι για περισσότερη, ειδικότερη, ή διαφορετική, θεωρητική ή πρακτική εκπαίδευση, που θα ταιριάζει στα ενδιαφέροντα, τα ταλέντα, τις δεξιότητες και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

Για πρώτη φορά θεσμικά και πρακτικά στην καθημερινή ζωή αναγνωρίζονται και κατοχυρώνονται στην πατρίδα μας, η κοινωνική σημασία κι αξία της εργασίας, η ισοτιμία της δουλειάς του μυαλού και του χεριού, κι η αναγκαιότητα δημιουργικής σύνθεσης θεωρίας και πράξης, για να σταματήσει επιτέλους ο αδιέξοδος κι αναγκαστικός μονόδρομος επιδίωξης "ανωτάτων σπουδών" ακόμα κι από νέους μας που έχουν άλλα ταλέντα και δεξιότητες, μόνο και μόνο γιατί μέχρι σήμερα οι ιδεολογικοί μηχανισμοί της άρχουσας τάξης είχαν καθορίσει την πέρα από κλίσεις κι ανάγκες θεωρητική εκπαίδευση, ως τον κυρίαρχο, αναγκαστικό και μόνο "αγωγό" κοινωνικής και ταξικής ανέλιξης.

Στην κατεύθυνση αυτή αναπτύχθηκε ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός σε τρεις τάξεις της Μέσης Εκπαίδευσης και σε ηλικίες κρίσιμων επιλογών, ενώ παράλληλα σχεδιάζονται κι υλοποιούνται μέσα απ' τα μέσα μαζικής επικοινωνίας ειδικά προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού για γονείς και παιδιά, που δίνουν αξιόπιστη κι ολοκληρωμένη πληροφόρηση, όχι μόνο για τις συγκεκριμένες σπουδές κι επαγγέλματα και τις δεξιότητες που απαιτούν απ' τους νέους που θα τα ακολουθήσουν, αλλά το κυριότερο για τις ανάγκες της παραγωγής στα πλαίσια του Δημοκρατικού Προγραμματισμού και των κατευθύνσεων του Πενταετούς Προγράμματος Ανάπτυξης, και τις συγκεκριμένες οικονομικές και επαγγελματικές συνθήκες (αμοιβές, απασχόληση, ανεργία κ.λ.π.) σε κάθε τομέα.

Ταυτόχρονα με την κατάργηση των Πανελληνίων εξετάσεων απ' το Γυμνάσιο στο Λύκειο, με τον επαναπροσανατολισμό και τη σταδιακή βελτίωση κι ανάπτυξη της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που ολοκληρώθηκε σε πρώτη φάση θεσμικά μέσα στο 1983, και με την αναγνώριση του κοινωνικά ισότιμου ρόλου, της ουσιαστικής, πρακτικής κι εφαρμοσμένης τεχνικής επαγγελματικής κατάρτισης, στην κατάκτηση της τεχνολογικής αυτοδυναμίας της χώρας μας στο συγκεκριμένο επίπεδο ανάπτυξής της, διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις κι η υλική βάση, για μια ιδεολογική επανεκτίμηση των μέχρι πριν δύο χρόνια εξαναγκασμένων τάσεων και συμπεριφορών των νέων μας, που όταν δεν μπορούσαν να βρουν μια θέση, σε μια οποιαδήποτε σχολή στον τόπο μας, παίρναν σε μεγάλα ποσοστά το μονόδρομο της φοιτητικής προσφυγιάς, σπουδάζοντας σε αμφίβολης πολλές φορές ποιότητας σχολές του εξωτερικού και πυκνώνοντας μετά τις τάξεις των ανέργων κι αχρείαστων "πτυχιούχων". (το 1981 υπήρχαν 45.000 έλληνες φοιτητές στο εξωτερικό κι η σχετική εξαγωγή συναλλάγματος έφθανε τα 140.000.000\$)

Τα συγκεκριμένα μέτρα που πάρθηκαν στον τομέα της Παιδείας τα δύο τελευταία χρόνια, εναρμονίζονται μεταξύ τους και συγκροτούν μια ενιαία πολιτική δυναμικού κοινωνικού

* Διάλεξη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

μετασχηματισμού, η οποία αλληλεπιδρά δημιουργικά, συμπληρώνει, ολοκληρώνει και γονιμοποιεί μακροπρόθεσμα:

Τα μέτρα για τον εκδημοκρατισμό, τον εκσυγχρονισμό και την αποκέντρωση της Δημόσιας Διοίκησης, που υλοποιεί το Υπουργείο Προεδρίας (ανάμεσα σ' αυτά ο νόμος για τις προσλήψεις στο δημόσιο τομέα, με επετηρίδες σε κάθε νομό, με αδιάβλητα κι αντικειμενικά κριτήρια, με βασικό κριτήριο την εντοπιότητα κ.λ.π.).

Τα μέτρα για την ουσιαστικοποίηση κι ανάπτυξη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της λαϊκής συμμετοχής και της εθνικής συμφιλίωσης που υλοποιεί το Υπουργείο Εσωτερικών.

Τα γενικότερα μέτρα για το σταμάτημα του κατήφορου της οικονομίας μας, για την αύξηση της παραγωγής και τη βελτίωση της παραγωγικότητας, για την διαμόρφωση συνθηκών ανάπτυξης νέων παραγωγικών σχέσεων που να προωθούν και να στηρίζουν: λαϊκές, συμμετοχικές πρωτοβουλίες κοινωνικοποίησης κι αυτοδιαχείρισης, συλλογικές δραστηριότητες (συνεταιρισμούς, δημοτικές, κοινοτικές και μικτές επιχειρήσεις κ.λ.π.) διαδικασίες κοινωνικού ελέγχου κι εποπτείας του δημόσιου κι ιδιωτικού τομέα με υπεύθυνη κι ουσιαστική τη συμμετοχή των εργαζομένων κ.λ.π. Ένα απ' τα πιο βασικά, δομικής σημασίας μέτρα στον τομέα της Παιδείας ήταν:

Η σύνταξη, ψήφιση κι υλοποίηση του νόμου 1268/82 για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.:

που βάζει οριστικά τέρμα στη φεουδαρχία με την κατάργηση της "έδρας" και τη δημιουργία των Τμημάτων,

που κατοχυρώνει την πλήρη αυτοδιοίκηση κι αυτοδιαχείριση των Πανεπιστημίων με ουσιαστική κι υπεύθυνη συμμετοχή όλων των φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας, στη διδασκαλία, την έρευνα και τη διοίκηση,

που κατοχυρώνει και διασφαλίζει τη δημοκρατία σ' όλα τα Πανεπιστημιακά όργανα, το πανεπιστημιακό άσυλο, την ελευθερία διακίνησης των ιδεών, και τον πλουραλισμό στα Πανεπιστήμιά μας,

που εξασφαλίζει σ' εθνικό επίπεδο τον απαραίτητο ακαδημαϊκό και κοινωνικό έλεγχο των Πανεπιστημίων μέσω της λειτουργίας της Εθνικής Ακαδημίας Γραμμάτων κι Επιστημών και του Εθνικού Συμβουλίου Ανώτατης Παιδείας,

που δημιουργεί συνθήκες για το ζωντάνεμα των Πανεπιστημίων μας, για δημιουργική δουλειά των φοιτητών μας σε θέματα που δένονται με τις αναπτυξιακές ανάγκες του τόπου μας,

που θεσμοθετεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα την έρευνα και τις μεταπτυχιακές σπουδές κ.λ.π.

Απ' τον Ιούλιο του 1982 που ισχύει ο νέος Δημοκρατικός Νόμος για τα Πανεπιστήμια, δάσκαλοι και φοιτητές κι οι άλλοι εργαζόμενοι κατακτούμε (όχι βέβαια χωρίς δυσκολίες, κι επηρεασμούς απ' τις παλιές πολώσεις κι αντιθέσεις που κυριαρχούσαν στην Ανώτατη Παιδεία στην Ελλάδα για πενήντα χρόνια), μια νέα ποιότητα δημιουργικής κι ισότιμης συνεργασίας.

Μέχρι σήμερα, και παρά τις αντικειμενικές δυσχέρειες της μετάβασης απ' το παλιό στο καινούργιο, αλλά και την αναμενόμενη, κι αναπόφευκτη σκληρή αντίδραση του παλιού καθηγητικού κατεστημένου και των συντηρητικών κοινωνικών δυνάμεων, που θέλαν το Πανεπιστήμιο, έξω απ' την κοινότητα και τις ανάγκες της και ξεκομμένο απ' τους αγώνες του λαού μας για εθνική ανεξαρτησία και κοινωνική πρόοδο, έχουν συγκροτηθεί όλα τα νέα πανεπιστημιακά όργανα, έχουν διαμορφωθεί κι αποφασισθεί με ουσιαστική τη συμμετοχή των φοιτητών νέα προγράμματα και περιεχόμενα σπουδών, σε όλα τα τμήματα και τους τομείς, συνδέθηκαν όλα τα παλιά Πανεπιστήμια αλλά και τα νέα που ιδρύονται (Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας), με την περιφέρεια και τις ανάγκες της για σύμμετρη αυτοδύναμη κι αποκεντρωμένη ανάπτυξη, και ξεκινάει μια ουσιαστική προσπάθεια με την ίδρυση του Αττικού Πανεπιστημίου που αναμένεται να πραγματοποιηθεί μέσα στο 1984, για την συστηματική διεπιστημονική θεώρηση και μεθοδολογική προσέγγιση των ιδιαίτερα πολύπλοκων σημερινών κοινωνικών προβλημάτων της τεχνολογίας και της ανάπτυξης.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας

Στα πλαίσια του Νόμου 1268/82, η συγκρότηση και η έναρξη λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου Ανώτατης Παιδείας αποτελεί σημαντικό βήμα ιδιαίτερης σημασίας στην κατεύθυνση της υλοποίησης της αρχής της λαϊκής συμμετοχής και του δημοκρατικού προγραμματισμού σε ένα κρίσιμο τομέα για την πορεία της ανώτατης παιδείας στη χώρα μας.

Η θεσμοθέτηση ενός οργάνου κοινωνικού ελέγχου όπως είναι το Ε.Σ.Α.Π. αποτελούσε θέση και ταυτόχρονα σταθερό αγωνιστικό στόχο των προοδευτικών δυνάμεων, μέσα κι έξω από τα Πανεπιστήμια, για περισσότερα από είκοσι χρόνια.

Στο Ε.Σ.Α.Π. συμμετέχουν ισότιμα εκπρόσωποι της Κυβέρνησης και των Πολιτικών Κομμάτων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των κοινωνικών φορέων, των φορέων των επιστημόνων και των εργαζομένων, όλοι οι Πρυτάνεις των Α.Ε.Ι. και εκπρόσωποι των φοιτητών και των παραγωγικών τάξεων.

Η αντιπροσωπευτική αυτή σύνθεση του Ε.Σ.Α.Π. εξασφαλίζει αντικειμενικά τις προϋποθέσεις για σφαιρική αλλά και ολόπλευρη προσέγγιση όλων των σχετικών προβλημάτων.

Η ουσιαστικοποίηση όμως της λειτουργίας του Ε.Σ.Α.Π. είναι αντικειμενικά συνάρτηση του βαθμού στον οποίο οι φορείς που συμμετέχουν ανταποκρίνονται στις ευθύνες που τους έχουν ανατεθεί από την Πολιτεία. Αυτό απαιτεί εμπάθυση στα προβλήματα, συστηματική ανάλυση τους και δημιουργική αξιοποίηση της επιστημονικής και κοινωνικής πείρας των πολιτικών, κοινωνικών και πανεπιστημιακών φορέων που το συγκροτούν.

Το Ε.Σ.Α.Π. είναι ένας θεσμός με τον οποίο δοκιμάζεται σε συνθήκες πράξης η λαϊκή συμμετοχή. Οι φορείς που συμμετέχουν στο Ε.Σ.Α.Π. καλούνται να παίξουν υπεύθυνο κι ενεργό ρόλο στο καίριο θέμα του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της λειτουργίας της ανώτατης παιδείας στη χώρα μας και της σύνδεσής της με την παραγωγή, στα πλαίσια της βασικής πολιτικής επιλογής για το χτίσιμο ενός σύγχρονου και δημοκρατικού πανεπιστημίου που θάναι δεμένο με τα συμφέροντα του λαού και που θα υπηρετεί την ανάγκη για εθνικά ανεξάρτητη, σύμμετρη και αυτοδύναμη οικονομική, κοινωνική, τεχνολογική και πολιτισμική ανάπτυξη του τόπου.

Η όλη λειτουργία του Ε.Σ.Α.Π. βασίζεται στον ανοιχτό, γόνιμο και δημοκρατικό διάλογο, στην αναγκαιότητα για συστηματική μελέτη και για υπεύθυνη τεκμηρίωση των προτάσεων, στη σταθερή επιδίωξη για δημιουργική σύνθεση των επιμέρους απόψεων και στην προσπάθεια για τη μεγαλύτερη δυνατή αποκέντρωση των δραστηριοτήτων του.

Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να επισημανθεί, ότι η πράξη και συγκεκριμένα, οι ομόφωνες αποφάσεις των τριών πρώτων συνεδριάσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ανώτατης Παιδείας, επιβεβαίωσαν με τον καλύτερο τρόπο τη διάθεση όλων των φορέων του να συμβάλουν θετικά στην εκπλήρωση της αποστολής του.

Γιατί η ισότιμη συμμετοχή τους στη λειτουργία του έχει ως σκοπό να φωτίζεται από όλες τις δυνατές πλευρές, υπεύθυνα, το κάθε αντικείμενο και να πλαταίνει και να ολοκληρώνεται ο σχετικός επιστημονικός, κοινωνικός και πολιτικός προβληματισμός. Είναι αναγκαίο συνεπώς η συνεισφορά του κάθε φορέα, για τη διαμόρφωση της κάθε φορά, σωστής επιστημονικά, κοινωνικά και πολιτικά απόφασης. Η δημιουργική και συμπληρωματική λειτουργία όλων των φορέων για κάθε πρόβλημα αποτελεί την εγγύηση για την εκπλήρωση του σκοπού της Ε.Σ.Α.Π.

Ταυτόχρονα η δράση του Ε.Σ.Α.Π. αναπτύσσεται αποκεντρωμένα, γεγονός που εξασφαλίζει τον μέγιστο βαθμό αποτελεσματικότητας του οργάνου. Στα πλαίσια αυτά, τα εκτός Αθήνας Α.Ε.Ι. και μέλη του Ε.Σ.Α.Π., αποτελούν τη βάση για τη συγκρότηση πυρήνων γόνιμης και δημιουργικής δουλειάς στην περιφέρεια, με την ενεργή συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων που δραστηριοποιούνται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Με τη θεσμοθέτηση του Ε.Σ.Α.Π. η Κυβέρνησης της Αλλαγής έχει αναθέσει ένα σημαντικό μέρος των ευθυνών για τη σύνδεση της ανώτατης παιδείας μας με τις ανάγκες και την ανάπτυξη της πατρίδας μας στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας και τους κοινωνικούς φορείς στο σύνολό τους.

Έτσι η επιτυχία του Ε.Σ.Α.Π. μετρά σε κάθε στιγμή και εκφράζει, όχι μόνο την ευθύνη και την ουσιαστικότητα της συμβολής των φορέων που συμμετέχουν σ' αυτό, αλλά, και το κυριότερο, το βαθμό της συνολικής συλλογικής τους θέλησης να εισηγούνται στην Κυβέρνηση υπεύθυνα και τεκμηριωμένα, συγκεκριμένες, θετικές και σύμφωνες με το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου λύσεις.

3. Προϋποθέσεις για την κατοχύρωση κι ουσιαστικοποίηση των δομικών αλλαγών στα Πανεπιστήμια

Είναι αυτονόητο, ότι ο οποιοσδήποτε κι οσοδήποτε ριζοσπαστικός νόμος για την Ανώτατη Παιδεία, δεν μπορεί στην πράξη να συνεισφέρει αποτελεσματικά στη δομική αλλαγή των Πανεπιστημιακών μας πραγμάτων, χωρίς την υπεύθυνη κι ώριμη θέληση, την με φαντασία και τόλμη δημιουργική

συνεργασία των δασκάλων και των φοιτητών και των άλλων εργαζομένων στα Α.Ε.Ι., και την συνειδητή απόφασή τους να πάρουν στα χέρια τους τη διδασκαλία, την έρευνα και τη διοίκηση, θεμελιώνοντας μια νέα ποιότητα ισότιμης συμμετοχικής συμβολής τους στην ανάπτυξη των Πανεπιστημίων μας και την κοινωνική πρόοδο.

Ο Νόμος 1268/82 αναγορεύει συστηματικά και με συνέπεια, σε κάθε άρθρο και σε κάθε πρόβλεψη μελλοντικής ρύθμισης, με Προεδρικό Διάταγμα και Υπουργική Απόφαση, επί μέρους θεμάτων, τους φορείς της Πανεπιστημιακής Κοινότητας κι ιδιαίτερα τους φοιτητές και τους δασκάλους τους, ως εμπνευστές, μοχλούς, κινητήριες δυνάμεις και δυνάμεις περιφρούρησης και στήριξης όλων των ώριμων κατά την κρίση τους αλλαγών που απαιτούνται, ή επιβάλλονται στις κάθε φορά συγκεκριμένες συνθήκες.

Γίνεται λοιπόν έτσι το Πανεπιστήμιο (που σε κάθε περίοδο της ιστορίας του αποτελούσε διαλεκτικά, πεδίο ελεύθερης διακίνησης των ιδεών αλλά και πεδίο κοινωνικής σύγκρουσης), το θερμοκήπιο δοκιμασίας μιας ακηδεμόνευτης, αυτοδιαχειριστικής, υπεύθυνης και δημιουργικής δράσης των φορέων του, που σε κάθε σημείο της, θα απογράφει αξιόπιστα κι ολοκληρωμένα, το μέτρο, την ποιότητα και την ικανότητά τους ν' ανταποκριθούν στην εμπιστοσύνη που τους έδειξαν οι κοινωνικές δυνάμεις της αλλαγής και της προόδου.

Ένα χρόνο μετά την έναρξη εφαρμογής του Νόμου 1268/82, κι ενώ όλα τα Πανεπιστήμια μας, ανάλογα με το επίπεδο κατανόησης, συνείδησης, και δημιουργικής δράσης των συλλογικών τους οργάνων, προχωρούσαν με διαφορετικούς, όπως ήταν φυσικό, ρυθμούς επιτάχυνσης, αλλά σταθερά και χωρίςπισωγυρίσματα, στο δρόμο της δομικής και λειτουργικής τους ανασυγκρότησης, η Κυβέρνηση της Αλλαγής μετά από υπεύθυνη αξιολόγηση της μέχρι τότε πορείας, κι ολοκληρώνοντας με συνέπεια, στο σύνολό του, το Πρόγραμμά της, κατοχύρωσε θεσμικά, στο πιο προωθημένο, για όλο τον κόσμο, σημείο, με ειδική διάταξη στο Νόμο 1404/83, ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΙ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ Α.Ε.Ι. ΑΠ' ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥΣ, ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ Ε.Σ.Α.Π.

Έτσι τα Πανεπιστήμια στην Ελλάδα, με αποφάσεις των δημοκρατικών συμμετοχικών τους οργάνων, μπορούν, έξω από κάθε κομματική και ιδεολογική ηγεμονία, επιρροή κι επιβολή, με πλουραλισμό, επιστημονική μεθοδολογία και τεκμηριωμένη πάλη των ιδεών, να λύνουν κυρίαρχα όλα τα προβλήματα δομής, λειτουργίας κι οργάνωσης της πανεπιστημιακής ζωής και δράσης, να παίρνουν κάθε φύσης πρωτοβουλίες για ανάπτυξη, της εκπαιδευτικής, ερευνητικής τους δραστηριότητας, και της συμβολής τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της κοινότητας, και να ρυθμίζουν στο φως των συγκεκριμένων κάθε φορά συνθηκών κι αναγκών, κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την εφαρμογή των νόμων μέσα στο Πανεπιστήμιο.

Η διάταξη αυτή, αποτελεί αντικειμενικά, την πιο προχωρημένη κοινωνικά, πολιτικά κι επιστημονικά έπαλξη, που οι κοινωνικές δυνάμεις της αλλαγής εμπιστεύθηκαν στο Πανεπιστημιακό Κίνημα, έπαλξη στην οποία το Πανεπιστημιακό Κίνημα πρέπει κάθε μέρα ν' αποδείξει, σε συνθήκες πράξης, την ωριμότητα, την υπευθυνότητα, και την σταθερά διακηρυγμένη θέλησή του να στηρίζει με τη συμμετοχή και τη δουλειά του ένα δημοκρατικό πανεπιστήμιο, ταγμένο στην υπηρεσία του λαού και του τόπου.

Έτσι οι ζωντανές δυνάμεις των Πανεπιστημίων, δάσκαλοι, φοιτητές κι οι άλλοι εργαζόμενοι μπορούν να επηρεάσουν αποφασιστικά τις εξελίξεις, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, στη διαμόρφωση των τελικών κυβερνητικών αποφάσεων όπου απαιτείται, και να μελετήσουν, να οργανώσουν και να στηρίξουν αντίστοιχα:

- α. Προγράμματα έρευνας, διπλωματικών εργασιών κι επί μέρους φοιτητικών θεμάτων, δεμένα με τις ανάγκες του τόπου μας για εθνικά ανεξάρτητη, αυτοδύναμη, σύμμετρη και περιφερειακά αποκεντρωμένη ανάπτυξη, σε πλαίσια δημοκρατικού προγραμματισμού ολόπλευρης αξιοποίησης των φυσικών κι ανθρώπινων διαθεσίμων της περιφέρειας.
- β. Συγκροτημένες προτάσεις για την ίδρυση, τη δομή και διαμόρφωση των σχετικών προϋποθέσεων και συνθηκών για την αποδοτική λειτουργία ειδικών Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας κάθε Α.Ε.Ι.

Μέσα απ' την αντίληψη που οι φορείς του Πανεπιστημίου μπορούν να περάσουν, μια που για το σχετικό Π.Δ. προβλέπεται απ' τον Νόμο 1268/82 ύπαρξη σύμφωνης, άρα απόλυτα καθοριστικής γνώμης της Συγκλήτου, το Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. που θα ιδρυθεί, μπορεί ν' αναλάβει απεριόριστες πρωτοβουλίες αυτοδιαχείρισης κι ανάπτυξης της περιουσίας του, συνδέοντας ταυτόχρονα τις σχετικές μελέτες, κατασκευές, κι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες,

και τους δασκάλους και φοιτητές που θα παίρνουν μέρος σ' αυτές, με τα αντίστοιχα με τις σπουδές τους πεδία της τεχνικής, επαγγελματικής, ή ερευνητικής πράξης.

Αυτό γίνεται ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τις Πολυτεχνικές Σχολές, (και βέβαια όχι μόνο γι' αυτές), γιατί μπορούν παράλληλα με τη διδασκαλία να δοκιμάζονται σε συνθήκες πράξης οι θεωρίες, και να προωθούνται πειραματικές, διεπιστημονικές αλλά αποδοτικές, πρωτοβουλίες, σε θέματα τεχνολογίας, ανάπτυξης και στήριξης νέων μεθόδων και τεχνικών, και συλλογικών παραγωγικών σχέσεων.

(Στο παράρτημα που ακολουθεί παρουσιάζεται μια συνολική τελική πρόταση σχεδίου του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος του εισηγητή, που με βάση την εικοσιπεντάχρονη πείρα του ως μέλους του Πανεπιστημιακού Κινήματος, επιχειρεί να συνθέσει την επιστημονικοτεχνική, την ερευνητική και την πρακτική διάσταση του θέματος, στις συγκεκριμένες συνθήκες των Πανεπιστημίων μας σήμερα, και να συμβάλει στο μετασχηματισμό της δυναμικής του Πανεπιστημιακού Κινήματος, σε δημιουργική κι αποδοτική για το κοινωνικό σύνολο, τους δασκάλους και τους φοιτητές, δράση.)

(Προεδρικό Διάταγμα που προβλέπεται απ' το άρθρο 3 παρ. 7 του Ν.1268/82 μετά από ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ της Συγκλήτου.)

γ. Συγκροτημένες και τεκμηριωμένες προτάσεις, για καθορισμό των προϋποθέσεων παροχής υπηρεσιών από τα Πανεπιστημιακά εργαστήρια, σε οργανισμούς κάθε νομικής μορφής και ιδιώτες, έτσι ώστε τα Α.Ε.Ι. και τα μέλη τους να δένονται με την παραγωγή, χωρίς όμως ν' ανταγωνίζονται επαγγελματικές ομάδες πτυχιούχων, να αντλούν πόρους για να προωθούν ερευνητικά προγράμματα που τα όργανά τους επιλέγουν, αλλά και σπουδαστικά ερευνητικά αντικείμενα που να συμβάλουν στην περιφερειακή, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη.

(Προεδρικό Διάταγμα που προβλέπεται απ' το άρθρο 7 παρ. 6 του Ν.1268.82 μετά από γνώμη της Συγκλήτου.)

δ. Συγκροτημένες και τεκμηριωμένες προτάσεις, για τον καθορισμό της σύνθεσης των αρμοδιοτήτων και κάθε άλλης λεπτομέρειας για όλα τα συμβούλια και τις επιτροπές διοικητικού, οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που λειτουργούν στα Α.Ε.Ι., έτσι ώστε, και η υπεύθυνη συμμετοχή των φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας να ολοκληρώνεται σε κάθε επίπεδο της ζωής, λειτουργίας και δράσης του Πανεπιστημίου, αλλά και, να μετριέται σε όρους πράξης, η διάθεση των φορέων αυτών να προχωρούν όλο και σε βαθύτερες δομικές αλλαγές στην αυτοδιοίκηση κι αυτοδιαχείριση των Α.Ε.Ι.

(Υπουργική Απόφαση που προβλέπεται απ' το άρθρο 3 παρ. 4 του Ν.1268/82 μετά γνώμη της Συγκλήτου.)

ε. Συγκροτημένες και τεκμηριωμένες προτάσεις, για τον καθορισμό των σχετικών με την έκδοση, διάθεση και διακίνηση των διδακτικών βιβλίων κ.λ.π. και των διδακτορικών διατριβών, έτσι ώστε, να σταματήσει η απαράδεκτη ως σήμερα κατάσταση, να αποσυνδεθεί η συγγραφική αμοιβή απ' τον αριθμό των αντιτύπων και τον όγκο των συγγραμμάτων, να αναπτυχθεί ο πλουραλισμός, με τη δυνατότητα να μην είναι μονόδρομος η επιλογή ως διδακτικού βιβλίου, του βιβλίου του δασκάλου, αν δεν συντρέχουν οι σχετικές αξιοκρατικές προϋποθέσεις κ.λ.π.

Μια πρόσθετη δυνατότητα που δίνει η σχετική πρόβλεψη Υπουργικής απόφασης του άρθρου 23 παρ. 3 του Ν.1268/82 μετά από γνώμη των γενικών συνελεύσεων όλων των Σχολών και των Τμημάτων των Α.Ε.Ι., είναι, το ότι μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι βασικές ιδιαιτερότητες σχολών και τμημάτων, κι ακόμη, ότι είναι δυνατή η συνεχής επανεξέταση και βελτίωση της σχετικής ρύθμισης με τις τεκμηριωμένες προτάσεις και την πάλη του Πανεπιστημιακού Κινήματος.

4. Συμπεράσματα

Πέρα απ' τις δυνατότητες που αναφέρθηκαν παραπάνω, θα πρέπει να ξανατονισθεί ότι όλα, απολύτως όλα, τα ζητήματα της κατοχυρωμένης πια θεσμικά, εκπαιδευτικής, ερευνητικής και γενικότερα κοινωνικής - αναπτυξιακής συμβολής και δράσης του δημοκρατικού ελληνικού πανεπιστημίου, βρίσκονται με το Νόμο 1268/82 και την επαναστατικής σημασίας συμπληρωματική διάταξή του του Νόμου 1404/83 στα χέρια των φορέων της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

Η ωριμότητα, η επιστημονική και κοινωνική συνείδηση, η υπευθυνότητα, η συστηματική δουλειά, η τόλμη κι η φαντασία, κι η ισότιμη δημιουργική συνεργασία τους, θα μετρούνται σε κάθε βήμα της

εξέλιξης των Πανεπιστημίων μας, με την αποτελεσματικότητα κι αποδοτικότητα τους για τον τόπο και το λαό μας.

Το μέτρο απ' την άλλη μεριά της αποτελεσματικότητας κι αποδοτικότητας των Πανεπιστημίων μας για τον τόπο και το λαό μας, θ' αποτελέσει στις νέες θεσμικές συνθήκες στον ιδιαίτερα κρίσιμο τομέα της Παιδείας, τον καλύτερο προπαγανδιστή για τη σημασία αλλά και την αντικειμενικά ορατή προοπτική ανάπτυξης νέων ανθρώπων, κοινωνικών και παραγωγικών σχέσεων που θα θεμελιώσουν την κοινωνική αλλαγή και την ανάπτυξη της πατρίδας μας.

Όπως (αναλογικά) έλεγε και το άρθρο 114 στο παλιό Σύνταγμα, στον πατριωτισμό των φορέων της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, επαφίεται η προστασία κι η ανάπτυξη θεσμών άμεσης αλλά κι αποτελεσματικής ταυτόχρονα δημοκρατίας, με τον λαοί και τους φορείς του, πρωταγωνιστές των κοινωνικών εξελίξεων.

5. Σημείωση

Στο ανυπόγραφο κείμενο του συγγραφέα «Βασικές κατευθύνσεις και μέτρα της κυβερνητικής πολιτικής για την Παιδεία» που δημοσιεύθηκε στο βιβλίο του ΥΠ.Ε.Π.Θ. «Ο Νόμος 1268/82 για τη Δομή και Λειτουργία των Α.Ε.Ι.», Ο.Ε.Δ.Β., Αθήνα, 1982 παρατίθενται και τα υπόλοιπα μέτρα δομικής σημασίας στον τομέα της παιδείας όπως:

- Η σύνταξη, ψήφιση κι υλοποίηση του νόμου 1268/82 για τις μετεγγραφές και κατατάξεις φοιτητών και σπουδαστών:

- που ανοίγει το δρόμο για επιστροφή των νέων μας απ' τα Πανεπιστήμια του εξωτερικού με δίκαιες και αξιοκρατικές διαδικασίες,
- που αποδεικνύει την πρακτική ισοτιμία των σχολών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κι αποκλείει την μηχανιστική ισοπέδωση ρόλου τους στην παραγωγή, μια που τον μέχρι σήμερα μονόδρομο της αυταρχικής ιεράρχησης – «κατώτερη, μέση, ανώτερη, ανώτατη σχολή» - διαδέχεται η ισότιμη δυνατότητα ενός αποφοίτου ανώτατης σχολής να καταταγεί σε μια ανώτερη, εφόσον το επιθυμεί, εφ' όσον διαπίστωσε κάποια στιγμή ότι τον ελκύει η πράξη κι η εφαρμογή, και εφ' όσον διαβλέπει σαφέστερη την προοπτική επαγγελματικής κατοχύρωσης κι αποκατάστασης,
- που ενοποιεί κι αντικειμενικοποιεί ετερόκλητες κι αντιφατικές ρυθμίσεις που αφορούσαν ίδιες διαδικασίες σε διαφορετικών βαθμίδων σχολές,
- που δίνει τη δυνατότητα σε οριακές και απόλυτες τεκμηριωμένες περιπτώσεις ανάγκης κοινωνικής προστασίας, την συνεκτίμηση κοινωνικών κριτηρίων στις μετεγγραφές ελλήνων φοιτητών εξωτερικού.

- Η ίδρυση και λειτουργία απ' τις αρχές Ιανουαρίου 1983 σε κάθε γωνιά της Ελλάδας διακοσίων είκοσι (220) Μεταλλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων που παρέχουν ίδιας κι ενιαίας ποιότητας προετοιμασία για όσους νέους και νέες μας δεν πέτυχαν στις γενικές εξετάσεις κι επιθυμούν να βελτιώσουν απεριόριστες φορές την επίδοσή τους, ώστε να εισαχθούν σ' εκείνη ακριβώς την ανώτατη ή ανώτερη σχολή που καλύπτει το συγκεκριμένο ενδιαφέρον τους κι ικανοποιεί τις δεξιότητες και τις κλίσεις τους.

Ο αποκεντρωμένος αυτός θεσμός που μακροπρόθεσμα κι αντικειμενικά θα κλείσει το χάσμα των τεράστιων ανισοτήτων (γεωγραφικών, κοινωνικών, ταξικών κ.λπ.) στις ευκαιρίες των νέων μας για μόρφωση κι εκπαίδευση σ' όλη την επικράτεια, συμβάλλει αποφασιστικά στο να μείνουν οι νέοι μας στον τόπο τους, να σταματήσει η αστυφιλία και το συναλλαγματικό στράγγιγμα των γονιών τους και της οικονομίας μας για αμφισβητήσιμης αξίας σπουδές στο εξωτερικό, να σβύσουν οι εστίες της παραπαιδείας, και να ξαναζωντανέψει η περιφέρεια μια που θα κρατηθεί ζωντανός ο κοινωνικός και παραγωγικός ιστός της.

- Η σύνταξη, ψήφιση κι υλοποίηση του νόμου 1304 για την επιστημονική παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και τη Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση:

- που εισάγει το θεσμό του Σχολικού Συμβούλου (πάγιο και τεκμηριωμένο αίτημα των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εκπαιδευτικών),
- που κατοχυρώνει δημοκρατικές κι αποκεντρωμένες διαδικασίες διοίκησης κι ελέγχου λειτουργίας των σχολείων μας σ' επίπεδο νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος,
- που διασφαλίζει ανοιχτές, δημόσιες, αντικειμενικές κι αξιοκρατικές διαδικασίες επιλογής των Προϊσταμένων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης και Σχολικών Συμβούλων και μακροπρόθεσμα μια καινούργια ποιότητα για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στον τόπο μας.

Τέλος μια σειρά από βασικά προβλήματα της παιδείας μας αντιμετωπίστηκαν άμεσα κι αποτελεσματικά ώστε:

- α. να αυξηθούν κατά 6000 οι οργανικές θέσεις καθηγητών μέσης εκπαίδευσης,
- β. να καλυφθούν με διορισμούς όλα τα κενά διδακτικού προσωπικού σ' όλα τα σχολεία της χώρας,
- γ. να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν 885 καινούργια Δημοτικά Σχολεία, 173 Νηπιαγωγεία, 46 Γυμνάσια, 28 Λύκεια, 23 νέα Ειδικά Σχολεία, 1 Γυμνάσιο και 1 Λύκειο για προβληματικά παιδιά, 1 Κέντρο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης προβληματικών παιδιών, 27 Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια και 8 Τεχνικές Σχολές,
- δ. να ετοιμασθούν, να τυπωθούν και να διανεμηθούν νέα βιβλία για μαθητές αλλά και για δασκάλους,
- ε. να εκσυγχρονισθούν και να βελτιωθούν τα υπόλοιπα βιβλία,
- στ. να δοθούν στα παιδιά μας, μέσα στο 82, 357 καινούργια σχολικά κτίρια με 2.047 αίθουσες διδασκαλίας απ' τα οποία τα 157 με 1000 αίθουσες στο Λεκανοπέδιο της Αθήνας,
- ζ. να καθιερωθεί το μονοτονικό σύστημα σ' όλα τα σχολεία μας,
- η. να εφαρμοσθεί ο Νέος Δημοκρατικός Κανονισμός Μαθητικών Κοινοτήτων,
- θ. να περάσουν τα οικονομικά των ΑΕΙ στο δημόσιο,
- ι. να προωθηθεί η ίδρυση Πανεπιστημιακών Τμημάτων Φυσικής Αγωγής κι Αθλητισμού στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη,
- ια. να τονωθούν αποφασιστικά τα οικονομικά των περιφερειακών πανεπιστημίων (τα Πανεπιστήμια Θράκης, Κρήτης και Πατρών χρηματοδοτήθηκαν ώστε να ολοκληρώσουν βασικά κτιριακά τους έργα μέσα στο 1982),
- ιβ. να χτυπηθεί η παραπαιδεία κι η εμπορευματοποίηση της μόρφωσης όχι με κατασταλτικά αλλά με θετικά και δημιουργικά μέτρα,
- ιγ. να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για ανάπτυξη ελληνικών προγραμμάτων εκπαιδευτικής τηλεόρασης,
- ιδ. να αναδιαρθρωθεί η οργάνωση και λειτουργία της Λαϊκής Επιμόρφωσης και να αναπροσανατολιστούν τα προγράμματα σπουδών της σε κάθε γωνιά της Ελλάδας ώστε να συμβάλλουν στην ανάπτυξη διαδικασιών λαϊκής συμμετοχής, κοινωνικοποίησης κι αυτοδιαχείρισης στην κοινωνική ζωή και δράση και στην παραγωγή.

Το Υπουργείο Παιδείας υπεύθυνα, με συνέπεια και σωστή ιεράρχηση προτεραιοτήτων, συνεχίζει να σχεδιάζει κι υλοποιεί σε συγκεκριμένες επάλληλες φάσεις το Κυβερνητικό Πρόγραμμα.

Η υλοποίηση αυτή, δεν γίνεται βέβαια χωρίς δυσκολίες κι αντιδράσεις, που επιτείνονται αντικειμενικά, τόσο απ' τις συνθήκες οικονομικής κρίσης όσο κι απ' την νομοτελειακά αναμενόμενη απόπειρα υπονομεύσεων απ' τους φορείς της εξάρτησης και της συντήρησης, που είχαν επενδεδυμένα συμφέροντα στο νευραλγικό για την πορεία της χώρας μας ιδεολογικό θεσμό της Παιδείας.

Προχωρούμε όμως σταθερά και με σίγουρα βήματα, με τη συναίνεση του λαού και των εργαζομένων, με την συμπαράταξη και τη σταθερή συνεργασία των φορέων της εκπαίδευσης, δασκάλων και μαθητών, και με ανυποχώρητη την πολιτική βούληση να χτίσουμε μια Παιδεία, θεμέλιο για μια Δημοκρατική Κοινωνία και για μια εθνική ανεξάρτητη κι αυτοδύναμη πορεία, σύμμετρης κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης του τόπου μας.

6. Βιβλιογραφία

1. Ρόκος, Δ. "Αλλαγή για την Παιδεία. Παιδεία για την Αλλαγή", Εκδ. Παρατηρητής, σελ. 272, Θεσσαλονίκη, 1982.
2. Υπουργείο Παιδείας "Ο Νόμος 1268/82 για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.", Ο.Ε.Δ.Β., σελ. 102, Αθήνα, 1982.
3. "Νόμος 1404/82 Για τη δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων", Διατάξεις για τα Α.Ε.Ι., Φ.Ε.Κ. τ.Α. 173, 24-11-83, 1982.
4. Εθνικό Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας (Ε.Σ.Α.Π.) "Δελτίο 1" και "Δελτίο 2", Ο.Ε.Δ.Β., σελ. 51 και 84, Αθήνα, 1983.
5. Ρόκος, Δ. "Η συμβολή του Δημοκρατικού Πανεπιστημίου στον Προγραμματισμό και την υποδομή της Περιφερειακής Ανάπτυξης", Συνέδριο Τ.Ε.Ε. - Τμήμα Κεντρ. Μακεδονίας, "Περιφερειακή Ανάπτυξη - Αποκέντρωση", σελ. 15, Θεσσαλονίκη, 1984.

7. Παράρτημα

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΙΔΡΥΜΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
.....

Άρθρο 1

Μορφή - Επωνυμία - Έδρα - Σφραγίδα

1. Το κοινωφελές Ίδρυμα με την επωνυμία ΙΔΡΥΜΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ που συστήθηκε από το Πανεπιστήμιο με την πράξη αριθ. του Συμβολαιογράφου αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και διέπεται από τις διατάξεις της συστατικής του πράξης του οργανισμού του του Νόμου 1268/82 του Α.Ν. 2039/1939 και των διαταγμάτων που εκδόθηκαν ή θα εκδοθούν σε εκτέλεση του νόμου αυτού.
2. Το ίδρυμα εδρεύει στην
3. Το ίδρυμα έχει σφραγίδα στρογγυλή που γράφει σε κύκλο τις λέξεις ΙΔΡΥΜΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ και στη μέση το σήμα του Πανεπιστημίου και το έτος σύστασης του Ιδρύματος (.....).

Άρθρο 2

Σκοπός

Σκοπός του Ιδρύματος είναι η αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας του για ενίσχυση (α) της εκπαιδευτικής κι ερευνητικής διαδικασίας και της ανάπτυξης γενικότερα του Πανεπιστημίου (β) της Φοιτητικής Λέσχης του και (γ) κάθε πρωτοβουλίας που θα στοχεύει στη συμβολή του Πανεπιστημίου στην ανάπτυξη της περιφέρειας στην οποία εδρεύει, και την σύνδεση των φοιτητών και του διδακτικού προσωπικού του με την παραγωγική διαδικασία και την κοινότητα.

Η εκπλήρωση του σκοπού αυτού επιδιώκεται κύρια με την ανάληψη κάθε φύσης δραστηριοτήτων: εκπόνησης ερευνητικών προγραμμάτων, μελετών σκοπιμότητας, μελετών κι εφαρμογών αναπτυξιακών σχεδίων, επιχειρήσεων, κατασκευών, παροχής υπηρεσιών κ.λ.π., συναφών με τα γνωστά πεδία των τμημάτων του ή και σε συνεργασία με άλλα Α.Ε.Ι. και αντίστοιχα ιδρύματα και την χρηματοδότηση, απ' τους πόρους που θ' αποκτά ή θ' αναπτύσσει:

- α. μελετών και κατασκευών κτιριακών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου
- β. ίδρυσης και λειτουργίας τυπογραφείου, εκδοτικού οίκου και Βιβλιοπωλείου του Πανεπιστημίου,
- γ. προγραμμάτων πάσης φύσης εξοπλισμού, τμημάτων και σχολών, που είναι απαραίτητος για την διεξαγωγή κι ανάπτυξη της εκπαιδευτικής κι ερευνητικής διαδικασίας,
- δ. ερευνητικών προγραμμάτων, για κάλυψη αποζημιώσεων διδακτικού προσωπικού, φοιτητών, άλλων εργαζομένων, εποχιακών συνεργατών και γενικών και ειδικών δαπανών που απαιτούνται για το καθ' ένα απ' αυτά,
- ε. προγραμμάτων επιμόρφωσης επιστημόνων κι εργαζομένων,
- στ. οργάνωσης συνεδρίων, συμποσίων, και λοιπών επιστημονικών εκδηλώσεων,
- ζ. συμμετοχής των μελών του Διδακτικού Προσωπικού σε συνέδρια, συμπόσια και λοιπές επιστημονικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό,
- η. ανάπτυξης μορφωτικών ανταλλαγών και επιστημονικής συνεργασίας των τμημάτων του με αντίστοιχα τμήματα πανεπιστημίων του εξωτερικού,
- θ. μελετών και κατασκευών συγκροτημάτων εστιών και κατοικιών φοιτητών, διδακτικού προσωπικού και εργαζομένων στο Πανεπιστήμιο,
- ι. πάσης φύσης προτύπων συνεταιριστικών παραγωγικών μονάδων στις οποίες θα συμμετέχουν εκτός απ' το Ίδρυμα, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αγροτικοί ή Αγροτοβιομηχανικοί

- ή Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί, Συνεργατικές επιστημόνων κι εργαζομένων και σύλλογοι ή συνδικάτα εργαζομένων,
- κ. της φοιτητικής λέσχης του Πανεπιστημίου για τις κάθε φύσης δραστηριότητές της,
 - λ. της πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης και των βιβλιοθηκών των τμημάτων του Πανεπιστημίου,
 - μ. διπλωματικών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών εργασιών, μεγάλων ασκήσεων φοιτητών και πανεπιστημιακών εκπαιδευτικών εκδρομών,
 - ν. προγραμμάτων διορισμού ειδικών μεταπτυχιακών υποτρόφων σε κάθε τμήμα του Α.Ε.Ι., όπως και κάθε άλλης σχετικής προσπάθειας που θα αποφασίσει η Σύγκλητος.

Άρθρο 3 Περιουσία - Πόροι

1. Περιουσία του Ιδρύματος αποτελούν (α) ποσό 1.000.000 που διατίθεται από το Πανεπιστήμιο
(β) κληρονομίες, κληροδοσίες ή δωρεές που αφήνονται σ' αυτό, καθώς και κάθε άλλο κινητό ή ακίνητο περιουσιακό στοιχείο που θα αποκτήσει το Ίδρυμα από τη σύστασή του.
2. Πόροι του Ιδρύματος είναι οι πρόσοδοι της περιουσίας του, κάθε εισφορά, δωρεά ή επιχορήγηση που δίνεται σ' αυτό από το δημόσιο, τους ΟΤΑ, διεθνείς οργανισμούς, ή από τρίτους γενικότερα, αποζημιώσεις για παροχή υπηρεσιών συναφών προς την εκπλήρωση των σκοπών του.

Άρθρο 4 Διοίκηση

1. Το Ίδρυμα διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται με τριετή θητεία και που αποτελείται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου ως Πρόεδρο, πέντε μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού που εκλέγονται απ' τη Σύγκλητο ως τρεις αντιπρόεδροι, Γραμματέας και Ταμίας του Ιδρύματος και 3 εκπροσώπους των φοιτητών που υποδεικνύονται απ' τους συλλόγους τους ως μέλη.
Σε περίπτωση μείωσης για οποιοδήποτε λόγο των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τα νέα μέλη προκύπτουν με την ίδια διαδικασία.
2. Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα και αποφασίζει με πλειοψηφία των παρόντων μελών.
Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η γνώμη με την οποία συντάσσεται ο Πρόεδρος.
Για κάθε συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά στα οποία καταχωρίζονται όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται καθώς και η γνώμη των μελών που τυχόν διαφωνούν.
3. Τα πρακτικά υπογράφονται απ' όλα τα μέλη που μετέχουν στη Συνεδρίαση.

Άρθρο 5 Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στη διοίκηση και λειτουργία του Ιδρύματος, τη διαχείριση της περιουσίας και τη διάθεση των πόρων του, καθώς και για κάθε ενέργεια που σχετίζεται με την πραγματοποίηση των σκοπών του Ιδρύματος, σύμφωνα με τη συστατική πράξη και τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, στα πλαίσια των γενικών κατευθύνσεων που ορίζει η Σύγκλητος.

Ειδικότερα ο Διοικητικό Συμβούλιο:

- α. Καταρτίζει και υποβάλλει κάθε χρόνο για έγκριση στον Υπουργό Οικονομικών ή τον Νομάρχη κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 18 του ΠΔ 636/1977 (ΦΕΚ 209/77 τ.Α') τον προϋπολογισμό και απολογισμό του Ιδρύματος, μαζί με τον απολογισμό και το γενικό ισολογισμό της περιουσίας αυτού.
- β. Αποφασίζει για την αποδοχή ή αποποίηση κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών προς το Ίδρυμα και την ανακήρυξη ευεργετών και δωρητών αυτού.
- γ. Διορίζει και ανακαλεί πληρεξουσίου δικηγόρους του Ιδρύματος.

- δ. Αποφασίζει την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού, σύμφωνα με τους όρους των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, εφόσον υπάρχει σχετική πίστωση στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Ιδρύματος.
- ε. Ορίζει εκτελεστική Επιτροπή, αποτελούμενη από μέλη του, στην οποία αναθέτει ορισμένες αρμοδιότητες αυτού.
- στ. Συνιστά εφόσον το κρίνει απαραίτητο, επιτροπές και ομάδες εργασίας από μέλη του Δ.Π. του Α.Ε.Ι., φοιτητές κι εργαζόμενους στο Α.Ε.Ι. για μελέτη - εισήγηση ή κι υλοποίηση συγκεκριμένων σχεδίων ανάπτυξης κι αξιοποίησης της περιουσίας του, ορίζει την αποζημίωσή τους και εγκρίνει τις δαπάνες τους.
- ζ. Αναθέτει συγκεκριμένο έργο, μελέτες-έρευνες κι εφαρμογές, σε συγκεκριμένο τμήμα ή ομάδα τμημάτων του Α.Ε.Ι., που με τις δικές τους διαδικασίες το φέρουν εις πέρας, ορίζει την αποζημίωση όσων απασχοληθούν σ' αυτά και εγκρίνει τις δαπάνες τους.
- η. Εγκρίνει συγκεκριμένες τεκμηριωμένες προτάσεις τμημάτων για υλοποίηση συγκεκριμένων μελετών, ερευνών ή αναπτυξιακών σχεδίων, ορίζει τις αποζημιώσεις όσων απασχοληθούν σε κάθε σχετικό πρόγραμμα και εγκρίνει τις σχετικές δαπάνες.

Άρθρο 6 Καθήκοντα Προέδρου

1. Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος: α) εκπροσωπεί το Ίδρυμα στα Δικαστήρια, στις Αρχές και τις σχέσεις του με κάθε τρίτο, β) συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις και διευθύνει αυτές, γ) καταρτίζει μαζί με το Γραμματέα την ημερήσια διάταξη την οποία και υπογράφει, δ) δίνει εντολή για την πληρωμή κάθε δαπάνης που αναγράφεται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό, ε) εκτελεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και κάθε έγγραφο του Ιδρύματος και στ) ορίζει, από τους Συμβούλους, αναπληρωτές του Γραμματέα και του Ταμία, όταν αυτοί απουσιάζουν ή κωλύονται.
2. Τον Πρόεδρο, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνει ο Α΄ Αντιπρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος και αυτού ο Β΄ Αντιπρόεδρος ή ο Γ΄ Αντιπρόεδρος αντίστοιχα.

Άρθρο 7 Καθήκοντα Γραμματέα

1. Ο Γραμματέας του Ιδρύματος: α) τηρεί τα πρακτικά συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και την αλληλογραφία του Ιδρύματος, β) υπογράφει μαζί με τον Πρόεδρο κάθε έγγραφο, γ) καταρτίζει ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου, δ) επιμελείται τις κάθε είδους δημοσιεύσεις και την έκδοση πεπραγμένων του Ιδρύματος, και ε) φυλάσσει την σφραγίδα, τα έγγραφα, τα αρχεία και τα μη διαχειριστικά βιβλία του Ιδρύματος.
2. Το Γραμματέα, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει σε όλα τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες αυτού άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται από τον Πρόεδρο.

Άρθρο 8 Καθήκοντα Ταμία

1. Ο Ταμίας του Ιδρύματος: α) εισπράττει όλα τα έσοδα εκδίδοντας και υπογράφοντας σχετικές αριθμημένες διπλότυπες αποδείξεις, β) εκτελεί τις πληρωμές με βάση εντάλματα πληρωμής που έχουν νομότυπα εκδοθεί, γ) καταθέτει στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας κάθε κινητή αξία καθώς και τα εισπραττόμενα έσοδα του Ιδρύματος, έχοντας την ευχέρεια να παρακρατεί από αυτά ένα ποσό, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, για την αντιμετώπιση έκτακτων και επειγουσών αναγκών του Ιδρύματος, δ) αναλαμβάνει τις καταθέσεις με έγγραφη εντολή του Προέδρου, ε) φροντίζει για την έγκριση, κατάρτιση και υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο των σχεδίων προϋπολογισμών, απολογισμών και ισολογισμών του Ιδρύματος και στ) τηρεί και φυλάσσει τα διαχειριστικά βιβλία του Ιδρύματος.
2. Τον Ταμία, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει σε όλα τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες αυτού άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται από τον Πρόεδρο.

Άρθρο 9 Οικονομική Διαχείριση

Η οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος είναι ετήσια. Αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου.

Η οικονομική διαχείριση γίνεται με βάση προϋπολογισμούς και απολογισμούς εσόδων και εξόδων, που καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 101 και 102 του Α.Ν. 2039/1939 και του Β.Δ. της 10.12.1939 (ΦΕΚ 552/1939 τ.Α').

Άρθρο 10 Βιβλία και στοιχεία

1. Το Ίδρυμα τηρεί υποχρεωτικά τα ακόλουθα βιβλία και στοιχεία:
 - α. Βιβλίο πρωτοκόλλου αλληλογραφίας.
 - β. Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.
 - γ. Βιβλίο λογιστικής παρακολούθησης στο οποίο καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά και με λογιστική τάξη, όλα τα έσοδα και τα έξοδα του Ιδρύματος που πραγματοποιούνται στη διάρκεια της χρήσης.
 - δ. Βιβλία ειδικά, ανάλογα με το σκοπό του Ιδρύματος.
 - ε. Στελέχη αριθμημένων διπλοτύπων αποδείξεων εισπραξής.
 - στ. Στελέχη αριθμημένων διπλοτύπων ενταλμάτων πληρωμής.
2. Εκτός από τα παραπάνω βιβλία και στοιχεία το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει την τήρηση και άλλων, τα οποία κρίνει αναγκαία για την παρακολούθηση της διαχείρισης της περιουσίας του Ιδρύματος και της εκτέλεσης των σκοπών του.
3. Όλα τα στοιχεία είναι στη διάθεση των μελών της Συγκλήτου.

Άρθρο 11 Διαδικασία αποζημίωσης μελών Δ.Π., φοιτητών, εργαζομένων στο ΑΕΙ σε προγράμματα αξιοποίησης κι ανάπτυξης της περιουσίας ΑΕΙ.

Οι πρόσοδοι του Ιδρύματος από την υλοποίηση κάθε μελέτης, έρευνας, και κάθε άλλης δραστηριότητας που αποβλέπει στην αξιοποίηση, ανάπτυξη και διαχείριση της περιουσίας του Ιδρύματος κατανέμονται ως εξής:

- α. κατά το 1/4 στα μέλη του Δ.Π. και όσους εργαζόμενους συμβάλλουν στην εκπόνηση του κάθε προγράμματος ως αποζημίωσή τους σύμφωνα με τον προϋπολογισμό που θα εγκρίνει το Δ.Σ.
- β. κατά το 1/4 στη Φοιτητική Λέσχη για χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της.
- γ. κατά το 1/4 στο Πανεπιστήμιο για την χρηματοδότηση του ερευνητικού προγράμματος των τμημάτων του και
- δ. κατά το 1/4 για την χρηματοδότηση νέων δραστηριοτήτων του Ιδρύματος.

Άρθρο 12 Τροποποίηση Οργανισμού

Ο Οργανισμός του Ιδρύματος μπορεί να τροποποιηθεί ή να συμπληρωθεί με Προεδρικό Διάταγμα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 98 του Α.Ν. 2039/39 και 110 του Αστικού Κώδικα και ύστερα από απόφαση της Συγκλήτου.

Άρθρο 13 Διάλυση Ιδρύματος - Τύχη περιουσίας

Σε περίπτωση διάλυσης του Ιδρύματος για οποιοδήποτε λόγο, η περιουσία αυτού περιέρχεται στο Πανεπιστήμιο.